

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/68524,Uczniowie-z-Czestochowy-na-ratunek-polskim-pomnikom-i-grobom-w-Rohatynie-Ukraina.html>
30.04.2024, 02:10

Uczniowie z Częstochowy na ratunek polskim pomnikom i grobom w Rohatynie - Ukraina, 18-24 marca 2019

18 marca 2019 r. młodzież klas mundurowych z Zespołu Szkół Technicznych w

Częstochowie wraz z opiekunami udała się w tygodniowy wyjazd na Ukrainę. Głównym celem była akcja ratowania polskich grobów na cmentarzu w Rohatynie oraz próba odnowienia i zabezpieczenia tamtejszego pomnika poświęconego żołnierzom Wojska Polskiego poległym w 1920 r. Pierwotnie za pomnikiem znajdowały się groby polskich żołnierzy, po których obecnie nie ma śladu. W ich miejscu znajduje się pomnik sowiecki oraz grobowiec rodzinny.

W nieistniejącej kwaterze za pomnikiem pochowano przede wszystkim żołnierzy 37 Pułku Piechoty, którzy 9 września 1920 r. zajęli Rohatyn, a następnie przez kilka dni skutecznie bronili miasta przed Armią Czerwoną. Ze względu na znaczenie tego boju, datę 9 września obrano jako dzień święta pułkowego 37 pp, obchodzonego corocznie do 1934 roku.

Pomnik, który szczęśliwie przetrwał tak zawirowania wojenne, jak i polityczne, znajdował się w złym stanie technicznym. Dzięki dwudniowej pracy uczniów Zespołu Szkół Technicznych oraz ich opiekunów, udało się uzyskać nadspodziewanie dobry efekt i przywrócić pomnikowi część niegdysiejszego blasku, jednocześnie czasowo zabezpieczając go przed dalszą degradacją.

Ponadto, w wyniku prowadzonych równoległe prac uczniowie oraz ich opiekunowie odrestaurowali lub uporządkowali 18 polskich grobów. W pierwszej kolejności zajęto się miejscami spoczynku Polaków zasłużonych dla Rohatyna, m.in. burmistrza miasta, przedwojennych urzędników, powstańców styczniowych oraz przedstawicieli lokalnej elity. Zabezpieczono także nagrobki mające walor artystyczny lub te najbardziej zagrożone.

W pierwszych dniach pobytu doszło także do spotkania z lokalnymi władzami oraz dyrekcją i uczniami szkoły w Rohatynie, którym wręczono pamiątki oraz książki i materiały edukacyjne Instytutu Pamięci Narodowej.

W czwartek 21 marca, pod odnowionym pomnikiem na cmentarzu w Rohatynie, odbyła się patriotyczna uroczystość poświęcona żołnierzom Wojska Polskiego poległym w 1920 roku w rejonie Rohatyna. W obecności zastępcy Prezydenta Miasta Częstochowy dr. Ryszarda Stefaniaka, dyrektora Zespołu Szkół Technicznych w Częstochowie Rafała Piotrowskiego, prezesa częstochowskiego oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Adama Kiwackiego, pracownika katowickiego oddziału IPN Adama Kurusa, komendanta Korpusu Kadetów w Częstochowie mjr. Krzysztofa Ciupisa, przedstawicieli lokalnych władz, szkół oraz muzeum, odczytano Apel Pamięci. Uroczystość poprowadził ppor. Adam Dłużniak, a pododdział wystawił Korpus Kadetów w Częstochowie.

Kolejne dni wypełniło m.in. zwiedzanie Brzeżan, Kamieńca Podolskiego, Chocimia, Skały Podolskiej, Trembowli, Złoczowa, Lwowa i cmentarza Orłąt Lwowskich.

Inicjatorem wyjazdu był Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie oraz częstochowski oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Wsparcia finansowego, logistycznego i merytorycznego udzieliły: Ministerstwo Obrony Narodowej, Urząd Miasta Częstochowy oraz Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.